

УДК 612.662.9-039.11-071.1

ЧАЙКА К. В.¹, ЗАГОРОДНЯ О. С.², ШАЛЬКО М. Н.¹, СТЕПАНЕНКО Т. О.¹

¹Національна академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика

²Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

ОСОБЛИВОСТІ СПАДКОВОГО, СОМАТИЧНОГО ТА РЕПРОДУКТИВНОГО АНАМНЕЗУ У ЖІНОК З РАННЬОЮ МЕНОПАУЗОЮ

В статті наведено результати вивчення спадкового, соматичного та репродуктивного анамнезу жінок з раннім виснаженням функції яєчників з оцінкою їх прогностичного значення.

Матеріали та методи дослідження. Обстежено 144 жінки, яких було розподілено на 2 групи. 74 пацієнтки мали скарги на припинення менструацій у віці до 40 років (I, основна група) та 70 жінок в менопаузі, що настала у віці після 45 років (II група, порівняння). У всіх пацієнток шляхом спеціально розробленої анкети було отримано інформацію про особливості настання менопаузи у матерів та сестер, чинники соматичного анамнезу та стан репродуктивного здоров'я. Обчислено відносний ризик при 95% довірчому інтервалі.

Результати та їх обговорення. Серед чинників спадкового анамнезу, найбільше зростання відносного ризику виявлено для менопаузи у матері до 40 років та у однієї з сестер, що свідчить про можливість успадкування схильності саме за материнською лінією. Для факторів соматичного анамнезу зростання ризику раннього виснаження яєчників не виявлено. Чинники репродуктивного здоров'я були значимими для розвитку ускладнення: пізні менархе, прийом комбінованих оральних контрацептивів, 3 та більше переривань вагітності та лапароскопічні операції на яєчниках. Враховуючи можливість модифікації деяких з названих чинників, ці дані варто використовувати при консультуванні пацієнток.

Висновки. 1. Спадковий анамнез має значення для раннього виснаження функції яєчників – настання менопаузи у матері до 40 років збільшує ризик у 1,8 разу, у однієї з сестер – у 1,6 разу. 2. Пізні менархе підвищує ризик раннього виснаження функції яєчників втричі, в той час як оперативні втручання на яєчниках лапароскопічним доступом – в 2,5 рази, тривалий прийом оральних контрацептивів – в 1,5 рази, штучні переривання вагітності – в 1,8 разів.

Ключові слова: Раннє виснаження яєчників, спадковий та репродуктивний анамнез.

Ранньою менопаузою вважають гіпергонадотропну аменорею, що розвивається у віці до 40 років. Крім неповноцінної реалізації репродуктивної функції, раннє настання менопаузи має наслідки для соматичного здоров'я, психічного благополуччя. Вік менопаузи переважно є визначеним генетично. Численними дослідженнями, що вивчали расові відмінності, соціально-економічний статус, вік менархе та кількість овуляцій протягом життя, не виявили принципового впливу цих чинників на вік настання менопаузи [3]. Проте варто зазначити, що ці дослідження стосувались всіх жінок в менопаузі, поняття раннього висна-

ження функції яєчників з можливими особливими ланками патогенезу не було розглянуто з точки зору потенційних чинників ризику. Зокрема, важливе значення мають шкідливі звички (насамперед – паління), оперативні втручання на яєчниках, які набувають все більшої популярності завдяки поширенню лапароскопічного, хірургічного методу, методи променевої та хіміотерапії при онкологічній патології. Крім того, раннє виснаження функції яєчників може потенціювати дію інших чинників ризику ураження органів та систем організму, серцево-судинної зокрема, що спонукає до пошуку нових прогностичних крите-